

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 024186 20 Увп
Бања Лука, 15.9.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхинје Ћурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Тамаре Кочић, у управном спору по тужби С. С. из Б. Л., улица Б. П. број ..., заступаног по пуномоћнику М. Б. адвокату из Б., улица В. П. број ... (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број РП-615/2018-7 од 1.2.2019. године Фонд ... Р. С., Б. Л. (у даљем тексту: тужени), у предмету преплате исплаћеног износа пензије, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бања Луци број 11 0 У 024186 19 У од 27.11.2019. године, у нејавној сједници одржаној дана 15.9.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке уважена тужба и поништен оспорени акт туженог, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Филијала ... у Б. (у даљем тексту: Филијала Б.) број РП-615/2018-3 од 22.10.2018. године, а којим се утврђује преплата новчаног примања из пензијског и инвалидског осигурања (ПИО), за период од 1.7.2011. године до 31.8.2017. године, у укупном износу од 6.773,58 КМ, који износ је тужилац обавезан вратити туженом фонду, тако што ће се вршити обуштава у висини 1/3 (33,33%) од прве наредне пензије тужиоца по коначности тог рјешења, све док се не намири преплаћени износ и тужени буде обештећен у цјелости. Ставом 2. изреке пресуде је тужени обавезан да тужиоцу надокнади трошкове управног спора у износу од 400 КМ, у року од 30 дана од дана пријема пресуде, а ставом 3. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора који представљају разлику између траженог и досуђеног износа.

Уважавање тужбе и поништавање оспореног акта образложено је разлозима да како је од доношења привременог рјешења дана 28.11.2011. године, па до доношења коначног рјешења дана 18.8.2017. године о висини пензије, прошло готово 7 година, чему тужилац несумњиво није допринио, а да је упркос томе обавезан да туженом фонду, за период од 1.7.2011. године до 31.8.2017. године, врати укупно 6.773,58 КМ, који износ би према мјесечној обуштиви од 110,13 КМ, требао да враћа 62 мјесеца или 5 година и 2 мјесеца, па будући да има навршених 73 године живота а да му пензија износи 330,39 КМ, који износ није довољан ни за задовољење најосновнијих животних потреба, а који би се обуштивом умањио за додатних 110,13 КМ тако да би износио

220,26 KM, што је испод сваког минимума и задира у сферу биолошког преживљавања, у конкретном случају би дошло до непропорционалног мијешања у имовину тужиоца као корисника пензије, из разлога што би враћањем већ исплаћених износа пензије морао сносити претјеран терет. Тиме се нарушава правичан баланс између јавног интереса и интереса тужиоца као корисника права, јер би тиме било прекршено његово право на имовину, које право је уставна категорија заштићена и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, који став је изражен и у одлуци Уставног суда БиХ број АП-897/16 од 5.7.2018. године, као и пресудама Врховног суда Републике Српске број 11 0 У 019517 17 Увп од 19.9.2019. године и број 15 0 У 001645 18 Увп 2 од 8.8.2018. године.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужени побија њену законитост, због повреде Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО). Истиче да побијана пресуда није правилна, јер суд није образложио зашто занемарује одредбу члана 161. Закона о ПИО према којој је лице којем је на терет туженог фонда извршена исплата на коју није имао право по закону, обавезно да врати туженом фонду примљени износ. У вези с тим износи хронологију поступања у предметној управној ствари, наводећи да је тужиоцу у складу са Споразумом о међусобним правима и обавезама у спровођењу пензијског и инвалидског осигурања („Службени гласник РС“ број 15/00) рјешењем од 18.8.2017. године, одређен износ сразмјерног дијела инвалидске пензије који пада на терет туженог фонда, на које рјешење је тужилац изјавио жалбу, а која је као неблаговремена одбачена закључком Филијала Б. од 25.1.2018. године, чиме је наведено рјешење постало коначно, па је по основу тог рјешења утврђена преплата исплаћених пензија, у складу са одредбама члана 162. Закона о ПИО. Стога сматра неправилним став суда да је нарушен правичан баланс између јавног интереса и интереса тужиоца, са чим у вези се суд позвао на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине у предмету број АП-897/16 од 5.7.2018. године апеланта Д. Б. у којој је наведено да је у том случају, у којем је тај апелант као лице у позној животној доби а због грешке туженог фонда требао да преплаћени износ од 33.606,22 KM враћа 14 година, што би на годишњем нивоу износило 2.400 KM, дошло до непропорционалног мијешања у апелантову имовину, јер тај апелант враћањем већ исплаћених износа по основу пензије мора сносити претјеран терет који нарушава правичан баланс између апелантовог и јавног интереса, о чему се у конкретном случају и не ради. Како суд у побијаној пресуди није навео критеријуме по којима се утврђује када долази до непропорционалног мијешања у имовину странке, него се само позвао на поменуту одлуку Уставног суда БиХ, без додатног образлагања шта представља претјерани терет за тужиоца, а закључујући слободном оцјеном да одлука туженог представља претјерани терет за тужиоца, занемаривши одредбу члана 161. став 1. Закона о ПИО, мишљења је да је побијана пресуда донесена повредом материјалног закона који регулише питања из ПИО. Предлаже да се побијана пресуда преиначи или укине.

Тужилац у одговору наводи да је захтјев туженог без основа, јер је побијана пресуда правилна, у чијем образложењу је суд и указао на праксу Уставног суда БиХ и праксу Врховног суда Републике Српске које потврђују правно схватање изражено у побијаној пресуди. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужиоца, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима

(„Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произлази да је привременим рјешењем Филијала Б. од 28.11.2011. године тужиоцу признато право на старосну пензију почев од 1.7.2011. године у износу од 361,31 КМ мјесечно, а карактер рјешења је био привремен док се не расправи пензијски стаж из Р. С.. Након што су прибављени недостајући подаци о томе, тужиоцу је рјешењем истог органа од 12.6.2013. године утврђено право на старосну пензију почев од 1.7.2011. године у износу од 361,31 КМ мјесечно, а да са увећањем почев од 1.1.2013. године, пензија износи 389,12 КМ, које рјешење је уважавањем жалбе тужиоца замијењено рјешењем истог органа од 18.8.2017. године признавањем тужиоцу права на сразмјеран дио старосне пензије почев од 1.7.2011. године, у износу од 280,28 КМ мјесечно, са припадајућим увећањима тако да од 1.1.2015. године пензија износи 330,39 КМ мјесечно. На то рјешење је тужилац изјавио жалбу сматрајући да му је утврђен мањи износ пензије у односу на раније рјешење, али је жалба закључком првостепеног органа од 25.1.2018. године одбачена као неблагоприятна. Потом је Одјељење ..., контролу обрачуна и евидентирање доприноса, сачинило Извјештај о преплати број РП 91-218/18 од 26.6.2018. године којим се установљује разлика у исплаћеном износу тужиоцу у односу на припадајући износ пензије, за период од 1.7.2011. године до 31.8.2017. године, што износи 6.773,58 КМ, па је на основу тога Филијала Б. донијела рјешење о утврђивању преплаћеног износа пензије у том износу, који је тужилац обавезан вратити туженом фонду тако што ће се вршити обустава у висини 1/3 (33,33%) од прве наредне пензије тужиоца по коначности тог рјешења, све док се не намири преплаћени износ и тужени фонд буде обештећен у цијелости. То рјешење је одбијањем жалбе тужиоца, потврђено оспореним актом, а који је поништен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Законитост и правилност побијане пресуде се не може довести у сумњу наводима предметног захтјева.

Наиме, тачно је да је одредбом члана 161. став 1. тачка в) Закона о ПИО прописано да лице коме је на терет туженог фонда извршена исплата, на коју није имао право по том закону, обавезно да врати туженом примљени износ ако је примио новчани износ већи од износа који му припада по том закону.

Међутим, како је од доношења привременог рјешења дана 28.11.2011. године па до доношења коначног рјешења туженог дана 18.8.2017. године, прошло готово 7 година, чему тужилац несумњиво и није допринио, а да је упркос томе обавезан да туженом фонду, за период од 1.7.2011. године до 31.8.2017. године, врати укупно износ од 6.773,58 КМ, који би према мјесечној обустави од 110,13 КМ требао да враћа 5 година и 2 мјесеца, па будући да има навршених 73 године живота а пензију у износу од 330,39 КМ, који износ и није довољан за задовољење најосновнијих животних потреба а који би се обуставом и умањио за додатних 110,13 КМ и износио би 220,26 КМ, чиме се и задире у сферу биолошког преживљавања тужиоца, правилно је у побијаној пресуди закључено да би у конкретном случају дошло до непропорционалног мијешања у имовину тужиоца као корисника пензије, из разлога што би враћањем већ исплаћених износа пензије тужилац морао сносити претјеран терет.

Тиме се, како је то и суд у побијаној пресуди правилно констатовао, нарушава правичан баланс између јавног интереса и интереса тужиоца као корисника права, чиме би и било прекршено тужиочево право на имовину, које право је уставна категорија заштићена и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, а у вези са чим се суд у побијаној пресуди правилно и позвао на поменућу праксу Уставног суда БиХ а и Врховног суда Републике Српске.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, како ни остали наводи туженог нису могли утицати на другачије одлучивање, у побијаној пресуди нису остварени разлози предвиђени одредбама члана 35. став. 2. ЗУС-а, па се захтјев туженог за њено ванредно преиспитивање одбија, а на основу члана 40. став 1. ЗУС-а.

Записничар
Тамара Кочић

Предсједнк вијећа
Страхиња Турковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић